

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

Tel. 827 42 02

Fax. 827 64 53

Warszawa, 23 stycznia 2001 r.

34985

RPO/364670/00/IX/ZS

Pan

Bronisław KOMOROWSKI

Minister Obrony Narodowej

Szanowny Panie Ministrze,

Zarówno w środkach masowego przekazu jak i w czasie wizyt w jednostkach wojskowych oraz napływającej do mojego Urzędu korespondencji, podnoszony jest problem skutków wypłacania żołnierzom, którzy odbyli zasadniczą służbę wojskową oraz przeszkolenie wojskowe, odpraw finansowych w ostatnich dniach przed zwolnieniem z jednostki na podstawie art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (tekst jedn. Dz. U. z 1992 r. Nr 5, poz. 18 z późn. zm.).

Otrzymywane przez żołnierzy znaczne kwoty pieniężne, system zbiorowego zwalniania z jednostek oraz przyjęte przez nich negatywne wzorce zachowań kultywowane z tej okazji, prowadzą bardzo często do przeznaczania znacznej części tych odpraw na alkohol.

Wywierana zbiorowa presja poddania się tej złej tradycji, prowadzi wprost do wszczynania przez nich ekscesów i burd ulicznych kończonych często interwencjami służb porządkowych.

W jednostkach wojskowych, kadra dowódcza zmuszona jest do podejmowania szczególnych przedsięwzięć organizacyjnych mających ograniczać skutki takich zachowań. Jak twierdzą sami dowódcy, w dniu zwalniania żołnierzy do tzw. "cywila" w jednostkach powszechna jest obawa przed skutkami często podejmowanych pod wpływem alkoholu, agresywnych zachowań ich podwładnych.

Tego rodzaju zachowania żołnierzy powodują uzasadnione obawy ludności cywilnej zamieszkałej w pobliżu jednostek wojskowych, dworców kolejowych i

autobusowych. Pracownicy publicznych środków transportu i podróżni również sygnalizują potrzebę rozwiązania tego problemu.

Dlatego też bardzo proszę Pana Ministra o spowodowanie zmiany systemu wypłacania odpraw w innym od dotychczas obowiązującego trybie np. przez zakładanie książeczek oszczędnościowych bądź kont osobistych.

Najskuteczniejszym wydaje się jednak przesyłanie odpraw przekazem pocztowym na adres domowy lub wypłacanie tych należności w terenowych organach administracji wojskowej właściwych dla miejsca zamieszkania.

W mojej ocenie, dodatkowe koszty dokonania operacji przesyłania tych kwot będą niewspółmiernie niskie w porównaniu ze stratami społecznymi (zniszczone wagony i autobusy, uciążliwość dla podróżnych, zdarzające się tragedie życiowe zwolnionych) wynikającymi z obecnego systemu wypłaty tych należności. Jestem przekonany, że proponowany przeze mnie tryb wypłat odpraw pieniężnych, jeśli nawet nie wyeliminuje tych zachowań - to wpłynie zdecydowanie na zmniejszenie ich rozmiaru.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst. jedn. - Dz.U. z 1991 r. Nr 109, poz. 471 z późn. zm.) uprzejmie proszę Pana Ministra o rozważenie możliwości proponowanego przeze mnie uregulowania tego problemu.

Będę wdzięczny za powiadomienie mnie o zajętych stanowisku.

Z wyrazami szacunku

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll